

Marek Gumkowski

"Ajesza, Aspazja, Izabela", Dawid Welsh, "Pamiętnik Literacki" z.2 (1973) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/51, 168

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) WELSH David: Ajesza, Aspazja, Izabela. "Pamiętnik Literacki" 1973 z.2 s.79-84.

Autor podejmuje analizę "Poganki" Narcyzy Żmichowskiej i "Lalki" Bolesława Prusa z punktu widzenia psychologii C.G. Junga, zwracając uwagę na funkcję archetypu *a n i m a* (element kobiecości w psychice mężczyzny) w tych powieściach. Przyrównując obie bohaterki - Aspazję i Izabelę Łecką - do klasycznego wzoru upersonifikowanej *a n i m a*, jakim jest postać Ajeszy z angielskiej powieści Rider Haggarda "She" (1887), autor pokazuje, jak zawarta w nieświadomości męskich bohaterów (Beniamina i Wokulskiego) *a n i m a* jest rzutowana na wybrane przez nich kobiety. "Śmierć psychiczna" obu bohaterów wynika z niezdolności przeniesienia *a n i m a* ze sfery nieświadomości do świadomości.

BP/51/69

M.G.

(II) WERWES Hryhorij D.: "Pan Tadeusz" w kręgu poetyckim Maksyma Rylskiego. "Pamiętnik Literacki" 1973 z.2 s.33-45.

Artykuł poświęcony jest inspirującej roli "Pana Tadeusza" w powstaniu poematu Rylskiego "Maryna" (1933) oraz jego przekładowi epopei Mickiewicza na język ukraiński (1927, druga wersja 1948). Przekład ten jest uważany za najwyższe osiągnięcie radzieckiej sztuki translatorskiej. Zainteresowanie ukraińskiego poety Mickiewiczem wiąże się - według autora - ze zwrotem literatury radzieckiej w stronę klasyki, rehabilitowanej w tym czasie przez Lenina. Analiza porównawcza wydobywa związki "Maryny" z "Panem Tadeuszem" w sposobie narracji, opisach przyrody, tzw. obrazach dźwiękowych oraz humorze. Na przykładzie kilku fragmentów ukraińskiego przekładu epopei Mickiewicza ukazuje zjawisko kompensacji i rozszerzenia lub zwężenia obrazu poetyckiego.

BP/51/70

El.J.